

ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ПРОДОВОЛЬЧІЙ БЕЗПЕЦІ: ЗАГРОЗИ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ

Дурнєва Н.І.

**здобувачка вищої освіти факультету менеджменту,
Миколаївський національний аграрний університет**

Олійник Т.Г.,

**канд. екон. наук, доцент кафедри економіки підприємств
Миколаївський національний аграрний університет**

Постановка проблеми. Одним із головних завдань держави є підтримка продовольчої безпеки, що потребує впровадження злагодженої економічної, агропродовольчої та фіскальної політики як на внутрішньому, так і на міжнародному рівнях. Для досягнення економічної стабільності, підвищення інвестиційної привабливості та покращення рівня життя населення необхідно створити механізми, які забезпечать достатню кількість якісних продуктів для внутрішнього ринку. У світлі глобалізації та нестабільних ринкових умов, завдання збереження продовольчої безпеки стає ще більш складним [3].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Продовольча безпека та вивчення чинників, що сприяють кризам у сфері агропродовольства, залишаються актуальними темами сьогодення. Багато українських і зарубіжних учених зосереджуються на дослідженні продовольчої безпеки та способах подолання кризових ситуацій у даній галузі [2].

Основною метою є аналіз причин продовольчої кризи, підкреслення важливості економічної стабільності та безпеки продовольства в Україні, а також необхідність відновлення глобальних ланцюгів постачання їжі для вирішення світових продовольчих проблем.

Виклад основного матеріалу. Продовольча безпека – це система організаційних, економічних, соціальних, технологічних та екологічних чинників, яка забезпечує стабільне функціонування підприємств агропромислового комплексу. Основна мета цієї системи – задоволення потреб населення через продукти харчування відповідно до встановлених стандартів, створення резервних запасів та можливість експорту надлишків продукції.

Продовольча безпека також полягає у захисті основних інтересів людини та гарантуванні їй вільного доступу до продуктів, що дозволяє вести нормальне повсякденне життя [1].

Негативні зміни зовнішніх та внутрішніх умов, що знижують рівень продовольчої безпеки, можуть бути визначені як загрози для неї. Відповідно, це включає в себе різноманітні фактори та обставини, які ставлять під загрозу задоволення життєво важливих потреб населення, призводять до погіршення рівня життя, порушують процес оновлення ресурсів, підсилюють соціальну напруженість і негативно впливають на економічну стабільність країни [3].

Основними загрозами для продовольчої безпеки є зростання тіньової економіки, міграція населення, слабка організація та неефективне використання ресурсів, а також недостатня фінансова підтримка державних закупівель продовольства. Інші важливі загрози включають стрімке підвищення цін на харчові продукти, залежність від зовнішніх ринків, неправильне використання сільськогосподарських земель, значний антропогенний вплив та штучне пошкодження території України [4].

Основними класифікаціями загроз є поділ на зовнішні та внутрішні. На національному рівні до внутрішніх загроз продовольчій безпеці належать: зниження показників харчової промисловості та аграрного сектору, недостатнє впровадження інновацій, низька продуктивність і інвестиційна привабливість сільськогосподарських підприємств, погане матеріально-технічне забезпечення, незадовільне фінансування, несприятлива соціально-економічна ситуація, зменшення купівельної спроможності населення та зростання залежності від імпорту. Зовнішні загрози включають: несприятливий взаємозв'язок світового продовольчого ринку, зростання глобалізації, політичну нестабільність, погіршення стану сільського господарства та недостатню розвиненість світової торгівлі і транспортної інфраструктури [3].

Несвоєчасне реагування на загрози продовольчій безпеці може призвести до продовольчої кризи, що значно ускладнює ситуацію в агропромисловому секторі. Найважливішими факторами, які сприяють цій кризі, є нестабільність у

країні, коливання валютного ринку та значне подорожчання харчових продуктів і комунальних послуг. Вирішення цих проблем є необхідним для підвищення рівня життя та продовольчої безпеки населення [1].

Серед основних причин сучасної продовольчої кризи можна виділити конфлікти та кліматичні катастрофи. Сьогодні агропродовольча криза лише поглиблює глобальні труднощі з доступом до їжі, що проявляється у ринковій сфері через зростання цін та порушення роботи глобальних ланцюгів постачання [4].

Висновок. Отож, для подолання продовольчої кризи необхідно вирішувати як внутрішні проблеми забезпечення продовольчої безпеки в окремих країнах, так і глобальні виклики, пов'язані зі зміною клімату та економічною нестабільністю. Відновлення нормального функціонування ланцюгів постачання є критично важливим для забезпечення доступу до їжі на світовому рівні.

Список використаних джерел:

1. Бойко В., Бойко Л. Продовольча безпека та ризики для аграрного виробництва під час війни в Україні. Економіка та суспільство. 2022. № 41.
2. Завгородній А. В., Зубков Р. С., Долинська О. О. Основні фактори впливу на продовольчу безпеку економіки регіону. Вісник ХНАУ. Серія: Економічні науки. 2020. № 3
3. Заходим М. В. Продовольча безпека та її місце у структурі економічної держави. Інноваційна економіка. 2022. № 1 (90). С. 31—37.
4. Ніконенко О. А. Теоретичні засади формування продовольчої безпеки країни. Економіка та держава. 2022. № 5